

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

2023-07-03 Nr. NV-1646

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-23-923 TAIS-22-8419(3)	DĖL TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 18 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-486		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2022-05-20	Finansų ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo nario R. Žemaitaičio inicijuotomis Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo pataisomis siūloma suteikti galimybę teisėsaugos institucijoms gauti papildomus finansinius ir nefinansinius resursus kovai su cigarečių kontrabanda ir nelegalia prekyba, t. y. siūloma nedrausti juridiniams asmenims ir užsienio juridinių asmenų filialams, kurie gamina tabako gaminius ir (ar) su jais susijusius gaminius arba kurių pagrindinė veikla yra prekyba tabako gaminiais ir (ar) su jais susijusiais gaminiais, teikti paramą valstybės institucijoms ar įstaigoms kovai su tabako ir (ar) su jais susijusių gaminių kontrabanda ir nelegalia prekyba. Pažymėtina, kad pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą Lietuvos Respublikoje juridiniams asmenims ir užsienio juridinių asmenų filialams, gaminantiems tabako gaminius ir (ar) su jais susijusius gaminius arba kurių pagrindinė veikla yra prekyba tabako gaminiais ir (ar) su jais susijusiais gaminiais, draudžiama bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis remti visus renginius, veiklas, asmenis ir visuomenės informavimo priemones.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės pozicija - iš esmės pritarti, atsižvelgiant į ankstesnę praktiką, kai tabako gamintojai bendradarbiavo su teisėsaugos institucijomis padedant įsigyti įrangą, kurios reikia nelegaliai cigarečių kontrabandai užkardyti. Tačiau pasiūlyti tobulinti Įstatymo projektą: 1) nustatyti, kad valstybės institucija ar įstaiga, prieš priimdama paramą iš juridinių asmenų ir užsienio juridinių asmenų filialų, kurie gamina tabako gaminius ir (ar) su jais susijusius gaminius arba kurių pagrindinė veikla yra prekyba tabako gaminiais ir (ar) su jais susijusiais gaminiais, turi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka įvertinti gaunamos paramos atitiktį Tabako kontrolės pagrindų konvencijai, įskaitant siekį neturėti finansinių interesų tabako pramonėje, tačiau tuo neapsiribojant, ir sutartyje dėl paramos gavimo numatyti atitinkamas nuostatas, užtikrinančias nustatytą reikalavimų laikymąsi; 2) Atsižvelgiant į tai, kad Pasaulio sveikatos organizacija siekia padėti Konvencijos šalims tinkamai įgyvendinti Konvencijos 5 straipsnio 3 dalį, kurioje nustatyta, kad nustatydamos ir įgyvendindamos savo sveikatos politikos kryptis, susijusias su tabako kontrole, Konvencijos šalys pagal savo nacionalinę teisę stengiasi apsaugoti jas nuo komercinių ir kitų tabako pramonės interesų (ši organizacija yra parengusi Konvencijos įgyvendinimo gaires), siūlytina dėl Įstatymo projekto gauti Tabako kontrolės pagrindų konvencijos sekretoriato išvadą.

Atsižvelgiant į kontrabandinių rūkalų mastą bei žalą valstybės biudžetui (anot Finansų ministerijos, pagal tuščių pakelių tyrimo rezultatus, nelegalios cigarečių kontrabandos Lietuvoje vertė juodojoje rinkoje galėtų siekti apie 100 mln. Eurų; be kita ko, per 2022 metus muitinė sulaukė 8 362 mln. pakelių cigarečių (iš kurių 54,5 proc. rūkalų sulaukyta pasienyje su Baltarusija), kurių vertė siekė beveik 31 mln. eurų), siūloma Vyriausybės išvada atliepia siekį veiksmingiau kovoti mažinant neteisėtą akcizais apmokestinamų prekių apyvartą, sudarant galimybę verslui remti valstybės institucijas ir įstaigas, kovojančias su tabako ir su jais susijusių gaminių kontrabanda ir nelegalia prekyba. Be kita ko, bendradarbiavimo tarp tabako pramonės verslo subjektų ir teisėsaugos institucijų susitarimai yra: su muitine (Belgijoje, Bulgarijoje, Kroatijoje, Čekijos Respublikoje, Danijoje, Estijoje, Liuksemburge, Norvegijoje, Slovakijoje, Švedijoje, Šveicarijoje),

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

su policija, muitine ir (ar) mokesčių inspekcija (Austrijoje Prancūzijoje, Graikijoje, Vengrijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Portugalijoje, Jungtinėje Karalystėje, Ispanijoje).

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Atsižvelgiant į tai, kad išvados projekte siūloma, kad Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turėtų nustatyti tvarką pagal kurią būtų vertinama gaunamos paramos atitiktis Tabako kontrolės pagrindų konvencijai, manyta, kad lydimajame medžiagoje turėtų būti atskleista, kuri institucija turėtų šią tvarką parengti.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Lietuvos teisėsaugos pareigūnų federacija pritaria siūlymui suteikti galimybę teisėsaugos institucijoms gauti papildomus finansinius ir nefinansinius resursus kovai su cigarečių kontrabanda ir nelegalia prekyba iš įmonių, gaminančių arba vykdančių prekybą tabako gaminiais, motyvuodama tuo, kad kontrabanda, ypač nelegalių rūkalų gabenimas, išlieka didele problema, kuriai spręsti reikalingos sutelktinės valstybės priemonės ir privačios iniciatyvos, nes pareigūnams reikalingas didesnis aprūpinimas ir papildomi resursai kovoti prieš vis išmanesnę nusikalstamų grupuočių veikimą. Lietuvos verslo konfederacija sutinka su Nutarimo projekte išdėstyta Vyriausybės pozicija pritarti Įstatymo projekto tikslui suteikti galimybę tabako pramonės įmonėms prisidėti parama prie valstybės institucijų kovos su kontrabanda ir nelegalia prekyba.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Derinta su Ekonomikos ir inovacijų, Sveikatos apsaugos, Teisingumo, Vidaus reikalų ministerijomis, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu, Muitinės departamentu. Muitinės departamentas pastabų neturėjo. Į Teisingumo ir Vidaus reikalų ministerijų pateiktas pastabas atsižvelgta. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas Nutarimo projektui nepritarė bei pasiūlė kreiptis į Tabako kontrolės pagrindų konvencijos sekretoriatą su prašymu pateikti Projekto Nr. XIVP-486 vertinimą dėl jo atitikties Tabako kontrolės pagrindų konvencijai. Atsižvelgiant į šį siūlymą, Nutarimo projektas atitinkamai papildytas atitinkamomis nuostatomis dėl kreipimosi į Tabako kontrolės pagrindų konvencijos sekretoriatą. Ekonomikos ir inovacijų ministerija kritinių pastabų projektui neturėjo. Kitos institucijos per nustatytą terminą pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto nepateikė. Atliepta į Šešėlinės ekonomikos mažinimo koordinavimo komisijos sprendimą pasiūlyti Finansų ministerijai atkreipti dėmesį į Komisijos pasitarimo metu valstybės institucijų pateiktą informaciją ir argumentus dėl privataus sektoriaus iniciatyvų ir galimybių veiksmingiau prisidėti prie neteisėtus akcizais apmokestinamų prekių apyvartos mažinimo.

LRVK Teisės grupė savo išvadoje siūlo įvertinti, ar formuluojamas pasiūlymas gauti Tabako kontrolės pagrindų konvencijos sekretoriato išvadą yra suderinamas ir atitinka Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvencijoje nustatytas šio sekretoriato funkcijas, kurios iš esmės yra organizacinio, koordinacinio pobūdžio.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Saulius Gaigalas

EPG patarėjas